

Dosarul nr. 2r-485/23
2-20136018-01-2r-08112023

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. N. Costăș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

DECIZIE

29 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Diana Stănilă
Ion Malanciuc
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Bejinari Ivan, reprezentat de avocata Moruz Valentina,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Economii și Împrumut „Sofmicrocredit” împotriva Mariei Munteanu și Bejinari Ivan cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de Bejinari Ivan, reprezentat de avocata Moruz Valentina, ca fiind tardivă,

c o n s t a t ă :

La 30 octombrie 2020, AEÎ „Sofmicrocredit” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Munteanu și Bejinari Ivan cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admisă acțiunea depusă de AEÎ „Sofmicrocredit”.

S-a încasat în mod solidar de la Munteanu Maria și Bejinari Ivan în beneficiul AEÎ „Sofmicrocredit” suma de 54 000 de lei cu titlu de împrumut restant, suma de 7 978,13 de lei cu titlu de dobândă, suma de 16 644,38 de lei, cu titlu de penalitate și suma de 2 358,68 de lei, cu titlu de taxă de stat.

La 25 ianuarie 2023, Bejinari Ivan, reprezentat de avocata Moruz Valentina a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea depusă de Bejinari Ivan, reprezentat de avocata Moruz Valentina, privind repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul declarat de Bejinari Ivan, reprezentat de avocatul Moruz Valentina, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 20 februarie 2023, Bejinari Ivan, reprezentat de avocata Moruz Valentina a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel.

Prin decizia din 21 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Bejinari Ivan, reprezentat de avocata Moruz Valentina, s-a casat integral încheierea din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, la etapa de primire a cererii de apel.

Prin încheierea din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de Bejinari Ivan, reprezentat de avocata Moruz Valentina, ca fiind tardivă.

La 25 octombrie 2023, Bejinari Ivan, reprezentat de avocata Moruz Valentina a declarat recurs împotriva încheierii din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului, a invocat că despre hotărârea instanței de fond a aflat la data de 20 ianuarie 2023, iar despre existența litigiului a aflat de la un vecin, care a găsit în cutia poștală scrisoarea de la executorul judecătoresc la 05 decembrie 2022.

Recurentul a specificat că prin încheierea din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea privind repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal, iar prin decizia din 21 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul, casată încheierea din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți și restituită cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, la etapa de primire a cererii de apel.

De asemenea, recurentul a invocat că din momentul recepționării hotărârii primei instanțe – 20 ianuarie 2023, în termen de 5 zile a fost depusă cererea de apel cu solicitarea repunerii în termen.

Recurentul a susținut că concluzia instanței de apel cu privire la respingerea cererii de repunere în termen a apelului și restituirea acestuia ca depus în afara termenului, contravine probelor prezentate, astfel fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 19 octombrie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 102).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 25 octombrie 2023 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea

instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă, prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Actele cauzei atestă că prin încheierea din 02 noiembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a acceptat spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă cererea de chemare depusă de AEÎ „Sofmicrocredit” împotriva Mariei Munteanu și Bejinari Ivan cu privire la încasarea datoriei și s-a comunicat pîrîtului că în termen de 30 de zile de la data comunicării, urmează să prezinte referința (f. d. 16).

Prin hotărârea din 23 decembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admisă acțiunea depusă de AEÎ „Sofmicrocredit” și s-a încasat în mod solidar de la Munteanu Maria și Bejinari Ivan în beneficiul AEÎ „Sofmicrocredit” suma de 54 000 de lei cu titlu de împrumut restant, suma de 7 978,13 de lei cu titlu de dobândă, suma de 16 644,38 de lei, cu titlu de penalitate și suma de 2 358,68 de lei, cu titlu de taxă de stat.

Cererea de apel împotriva hotărîrii din 02 noiembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost depusă de Bejinari Ivan la 25 ianuarie 2023, peste termenul prevăzut de lege (f. d. 27-28).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că potrivit art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin încheierea din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de Bejinari Ivan, reprezentat de avocata Moruz Valentina, ca fiind tardivă.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Completul de judecată apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel de respingere a cererii depusă de avocata Moruz Valentina în interesele lui Bejinari Ivan privind repunerea

în termenul legal de declarare a apelului și de restituire a cererii de apel depusă de Bejinari Ivan împotriva hotărârii din 23 decembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv.

Repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului cu referire la faptul că a făcut cunoștință cu dispozitivul hotărârii instanței de fond numai la data de 20 ianuarie 2023.

Or, în cererea de apel, avocata Moruz Valentina a indicat că despre existența litigiului a aflat la data de 05 decembrie 2022 (f. d. 27-28), astfel prin încheierea contestată, instanța de apel întemeiat a constatat faptul că apelantul Bejinari Ivan despre existența litigiului și a hotărârii a aflat la 05 decembrie 2022 (zi de luni) și deci în aspectul dat termenul de 30 de zile prevăzut de art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă, a expirat la data de 04 ianuarie 2023 (zi de miercuri).

La fel, la cererea de recurs, avocata Moruz Valentina a anexat contestația înregistrată la Judecătoria Drochia la 09 decembrie 2022 împotriva încheierii executorului judecătoresc Covaliciuc Natalia din 25 noiembrie 2022, prin care au fost scoase la vânzare prin licitație publică bunurilor sechestrate care aparțin cu drept de proprietate debitorului Bejinari Ivan, în vederea executării Titlului executoriu eliberat în baza hotărârii Judecătoriei Bălți din 23 decembrie 2020 (f. d. 108, 111-114).

Cele menționate denotă că Bejinari Ivan a cunoscut despre existența litigiului și a hotărârii Judecătoriei Bălți din 23 decembrie 2020, la data de 05 decembrie 2022, fapt confirmat de însuși recurent în cererea de recurs.

Completul de judecată statuează că deoarece despre existența hotărârii din 23 noiembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, Bejinari Ivan a aflat la data de 05 decembrie 2022, instanța de apel întemeiat a concluzionat că în aspectul dat, termenul de 30 de zile prevăzut la art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă, a expirat la data de 04 ianuarie 2023 (zi de miercuri).

Iar, cererea de apel a fost depusă de Bejinari Ivan la data de 25 ianuarie 2023, cu omiterea termenului prevăzut de art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă, corect a respins cererea depusă de Bejinari Ivan, reprezentat de avocata Moruz Valentina cu privire la repunerea în termen a cererii de apel.

Omiterea termenului de atac se datorează culpei apelantului prin neîndeplinirea acțiunilor în sensul apărării drepturilor și intereselor sale, or, Bejinari Ivan urma să depună diligența necesară pentru realizarea drepturilor procesuale, inclusiv dreptul de exercitare a căii de atac în termenul prevăzut de lege.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime,

în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Bejinari Ivan, reprezentat de avocata Moruz Valentina.

Se menține încheierea din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Economii și Împrumut „Sofmicrocredit” împotriva Mariei Munteanu și Bejinari Ivan cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Diana Stănilă

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni